

AKBABA
Sulh şartları :
Cellât — Haydi, iy başını da seni rahata kavuşturayım !..
SULH

AKBABA

PERŞEMBE GÜNLERİ ÇIKAR, SİYASİ, FİKİR, SANAT, MİZAH MECMUASI

SAHİBİ : Yusuf Ziya ORTAÇ

İDAREHANE

İstanbul, Ankara caddesi, No. 47
Telefon : 22129

ABONE

Türkiyenin her tarafı için : Seneliği 1000, altı aylığı 500, üç aylığı 250 kuruş.

Yabancı memleketlere : Seneliği 2000, altı aylığı 1000, üç aylığı 500 kuruş.

17 ağustos, 1944, perşembe

Sayı : 21

20 Kuruş

Üç dâhinin bir eseri :

Dost Görünen Düşman !

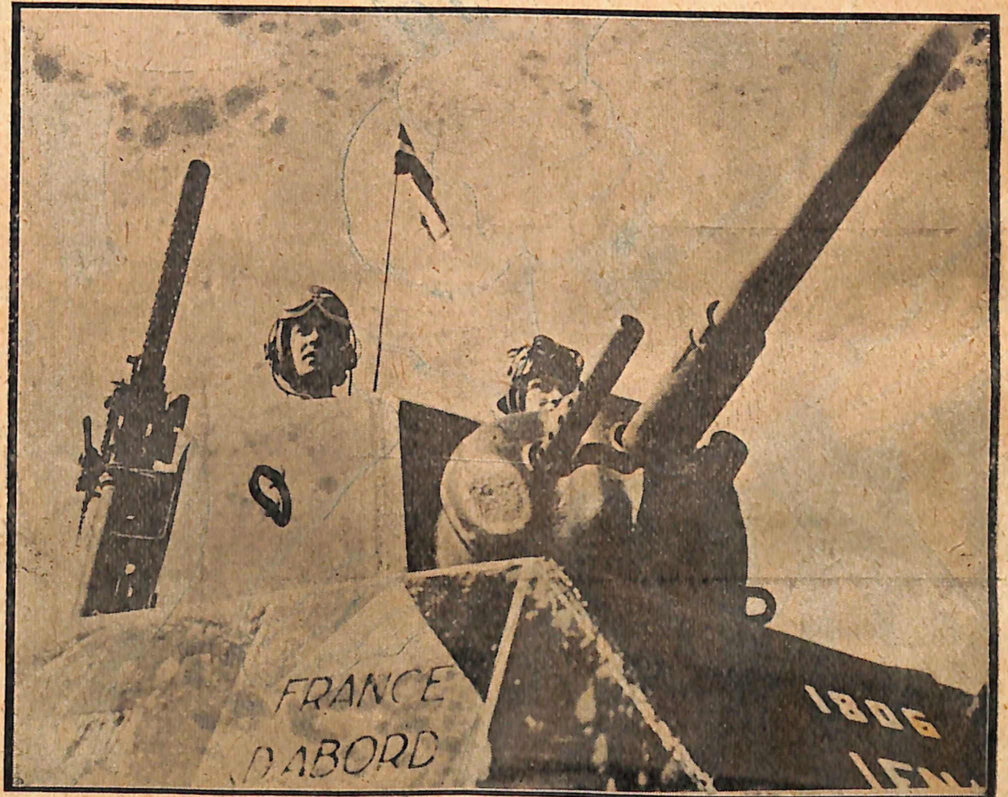
AKBABA yayını — Bugün çıktı.

Fiyatı 75 Kuruş

Önce Fransa !

Üzerinde (France d'abord) yazılı tanklarla cephede savaşan hür Fransızlar..

Yukarıdaki resimde gördüğünüz tank, Fransız Kurtuluş ordusunundur. Üstünde : "France D'abord = Önce Fransa ! „ yazıyor.

Harb önü Fransa'sı, fikirden sanata, kışladan fabrikaya kadar, bozguncu ideolojilerin sızıntısile ekşimişti.

Harb, kan ve ateşle, bütün bir vatan yangını içinde bu pislikleri temizledi.

Şimdi, eski ve heyecanlı Fransız ruhunu serdengeçti bir vatanseverlikle şahlanmış görüyoruz.

Fransa, bizim duygu ve düşüncelerimizin hazinesidir. Yeniyi, güzeli, doğruyu, babalarımız o örneğe göre yazdılar, çizdiler.

Harb sonunda yeni bir dünya doğarken, şüphe yok yer yüzü de yeni bir Fransa görecektir.

En küçük milletlerin bile yer yüzünde hür ve müstakil bir varlık olmasını isteyen Türkiye, büyük Fransa için de bunu ister.

Dileriz ki, yarının Fransa'sı, yine romanı, tiyatrosu ve şen ruhile dünya cazibelerinden biri olsun.

Akbaba

Çocuk, Sinema, Sokak

Yazan:
REŞAT NURİ GÜNTEKİN

Pazar günü bay bayanını ve iki çocuğunu önüne katmış, sinema kapısına geliyor.

Tok bir ses:

— Çocuklardan birinin sinemaya girmesi yasak...

— Sebep?!

— Yaşı küçük.. Daha iyiyi, kötüyü ayırt edecek çağa gelmemiş.. Filimde bir çok hırsızlık, çapkınlık sahneleri; dövüşler, cinayetler var.. Bunlar bu saf yavrucuğun zihnini, ahlâkını, sinirlerini bozmaz mı? Madem ki siz onu bu kötü tesirlerden korumasını bilmiyorsunuz, o halde bu vazifeyi ben yapacağım.

— Peki amma o nereye gitsin?

— Çocuk sinemasına gitsin.

— Nerede bu sinema?

— Çocuk bahçesinin karşısında..

— Çocuk bahçesi nerede?

— Yeri daha belli değil, fakat pek yakında belli olacak.. Pek yakında bir komisyon toplanacak; pek yakında çocuk sanatı uzmanları yetiştirerek hemen, çocuk senaryoları yazdırıp filme çektirecek.. Yavrucuklar da ancak üç beş yaş büyük kardeşlerini terbiye için yapılmış olan bu filimlerden kurtularak temiz ruhlarını bozmıyacak, nazik zihinlerini üzmiyecek, yüzlerini, gözlerini açmıyacak nezih, ahlâkî, terbiyevî, artistik.. Neye öyle yüzüme bakıyorsunuz? İnanmıyor musunuz?

— Estağfurullah, inanmamak haddime mi düşmüş? Yalnız şimdi bu saatte ben bu baş belâsı yumurcağı nereye bırakacağım? Bir haftadanberi işten bunaldım. Keseme elverişli bir eğlence diye buraya geldim. Şimdi ters yüzüne eve dönsek çocuklar ağlar, bayan surat eder..

— Bilmem... O ciheti düşünmek size düşer..

Bay ile bayan sinema kapısında kısa bir münakaşa yaparlar. Bayan kapıcılardan birine birkaç kuruş vererek çocuğu içeri kaçırtmak fikrindedir. Fakat baya göre yasak yasaktır. Nihayet küçüğü, sinema parasını eline vererek sokağa salıvermek noktasında karar kılarlar.

— Hadi oğlum.. Bak on iki yaşında koskoca adamsın.. Biz sinemadan çıkıncaya kadar güzel güzel sokakta gezip eğlenirsin.. Yalnız otomobillere dikkat et..

Çocuk evvelâ ağlayıp sızlar, fakat elli kuruşluk kâğıdı avucunda görünce biraz yüzü güler, ellerini ceplerine sokarak caddeye çıkar.

***

Akşam yemeğinden sonra bay köşesinde gazete okuyor. Bayan lâmbanın altında bir yün örmekle meşgul.

Çocuklar içeri odada karyolalarına girmiş, uyumadan evvel yavaş sesle konuşuyorlar.

Büyük — Biz sinemada neler gördük bilsen..

Küçük — Ben sokakta görmedim mi sanki?

Büyük — Bir kumarhane gördük. Bizim mektebin beşi kadar. Bir çok kadınlar erkekler bir masanın üstüne para koyuyorlar... derken bir fırıldak çeviriliyor.

Küçük — Siz görmüşsünüz? Ben oynadım bile! Bir adam köşe başına bir şemsiye açmış... Üstüne üç iskambil kâğıdı atıyor... Papazı bulan beş kuruş koyduysa yirmi beş kuruş alıyor.

— Sen kazandın mı?

— Ben kazanamadım amma başkaları kazandı... Şemsiyeli adam ikide birde «polis gelirse haber verin» diyordu.. Tam ben kazanacağım zaman çocuklardan biri «çilyes» diye bağırdı. Herkes bir tarafa kaçtı. Benim paralar da yandı. Amma haftaya mutlaka acısını çıkaracağım.

Büyük — Biz bir dövüş gördük ki katıldık gülmeden... Lâkırdılarını anlamadım amma..

Küçük — Ben sokakta sahicisini gördüm. Bir adam bir kadınla gidiyordu. Bıyıklı bir adam kadına çarptı.. Derken kadının arkadaşı kızdı... Sokak ortasında öyle bir dövüştüler ki... Bütün ahali toplandı... Hem ben senin gibi sade dövüş seyretmedim.. Lâkırdılarını da anladım. Bıyıklı adam dedi ki: "Ben seni soyunu, silseleni tanırım... Senin anan...,,

Ağzını kardeşinin kulağına yapıştırarak, sesini daha ziyade alçaltarak bıyıklı adamın sözlerini tekrar eder.

Büyük — Sus... Ayıp... Babam iştirse ağzını yırtar... Biz sinemada bir hırsız gördük.. Evin duvarındaki çivilere basa basa üçüncü kata çıktı.

Küçük — Ben de gördüm. Üç çocuk bir ihtiyar madamın bahçesinden elma çalmağa girdiler. Madam kapının önünde balık pişiriyordu. Çocuklar bana yalvardılar: "Ne olur sen buradan ayrılma.. Koca karı bahçeye girecek olursa ıslık çalıver, Biz anlar, kaçarız,, dediler. Bereket versin onlar elmaları çalıncaya kadar madam içeri girmedi. Çocuklar onun gözünün önünde bana da bir elma verdiler de karı anlamadı.

Büyük — Biz sinemada Greta Garboyu gördük. Bir deniz zabitine öyle sarılıyordu ki..

Küçük — O bir şey mi sanki? Ben de parkta neler gördüm.. Bir bay bir ka-

— *Arkası 14 üncü sayfada* -

Dünkü Kadın

Yeni, canlı bir nesil yetişti: Güneşle oynayan, denizle şakalaşan, hayat dolu bir nesil. Bu bahtiyar gençliğe, dünün karanlıklara bürünmüş, ipeklerle hapsedilmiş kâbus hayatını, kelimelerle ne kadar anlatsak, yine masallıktan kurtulamaz.

İşte, elimize geçen eski bir kadın resmini, kızlarımıza ait spor şenliğine ait bir fotoğrafla aynı sayfada karşılaştırarak bu tezadı canlandırmak istedik.

Bugün, tabiatın hiç bir nimeti, artık Türk kızı ve Türk kadını için yasak değildir: Onların vücutları da açık havadan, tuzlu sudan, yaz kumsalından muhtaç olduğu hayat gıdasını ve gönül şetaretini alıyor.

Bugünkü Kadın

Zavallı annelerimizse, kara kuvvetin pençesinde, dünyayı bir kafes deliğinden, güneşi bir peçe arkasından, esir gözlerle seyrettiler.

Aşağıdaki iki resimden birinde dünü, birinde bugünü görüyoruz.

Bugün, içinde yaşadığımız andır. Onu izaha lüzum yok. Fakat dün, güneş ışığına şemsiye tutan o hayat, asırlar boyu bir faciadır.

Aşağıdaki resimde, feracelere, yaşmaklara bürünmüş kadın, yapraklar içinde saklı bir memnu meyvadır.

Türk kadını, ancak Cumhuriyettenberi, erkeğin yanında, bütün şerefli ve insanlık haklariyle müsavi kıymet oldu.

MELİHA Gökçen

Devlet Konservatuvarı tiyatro mezunlarının verdiği temsillerde Otelci Kadın piyesinde Ortensiya, Antigone'da (Ismene) Molière'in Kibarlık budalasında (Markiz Dorimen) rollerini muvaffakıyetle oynıyan Meliha, aynı zamanda radyofonik temsillerde de sesinin pürüzsüz ahengiyle geniş ölçüde takdir kazanan bir artisttir. O kadar ki sihirli sesinde asaleti ve kadın ruhunu temsil edebilecek bir istidada sahip denebilir. Tabiat ona öyle akıcı bir ifade kudreti vermiş ki en kabiliyetsiz kulak, bu her cümlesi tatlı nağmelerle

Meliha Gökçen: Kibarlık Budalası'nda...

Meliha Gökçen : Kibarlık Budalası'nda...

işlenmiş musikiye yabancı kalmaz. Melihanın sahne ve mikrofondaki muvaffakıyetinin sırrı, mesleğinde başlı başına bir hazine olan bu tabiat vergisine ihanet etmemesi, hissi selimi, tiyatro kültürü ve tekniğiyle süsleyerek yontulmuş bir elmas haline getirmiş olmasında... Bu füsunlu sermayeden başka avantajlara da mazhar olan Meliha, yarının tiyatrosunda çok sevilip tutulacak bir varlık olmaya namzet...

Ruhunun inceliğiyle yaradılı

— *Arkası 14 üncü sayfada* —

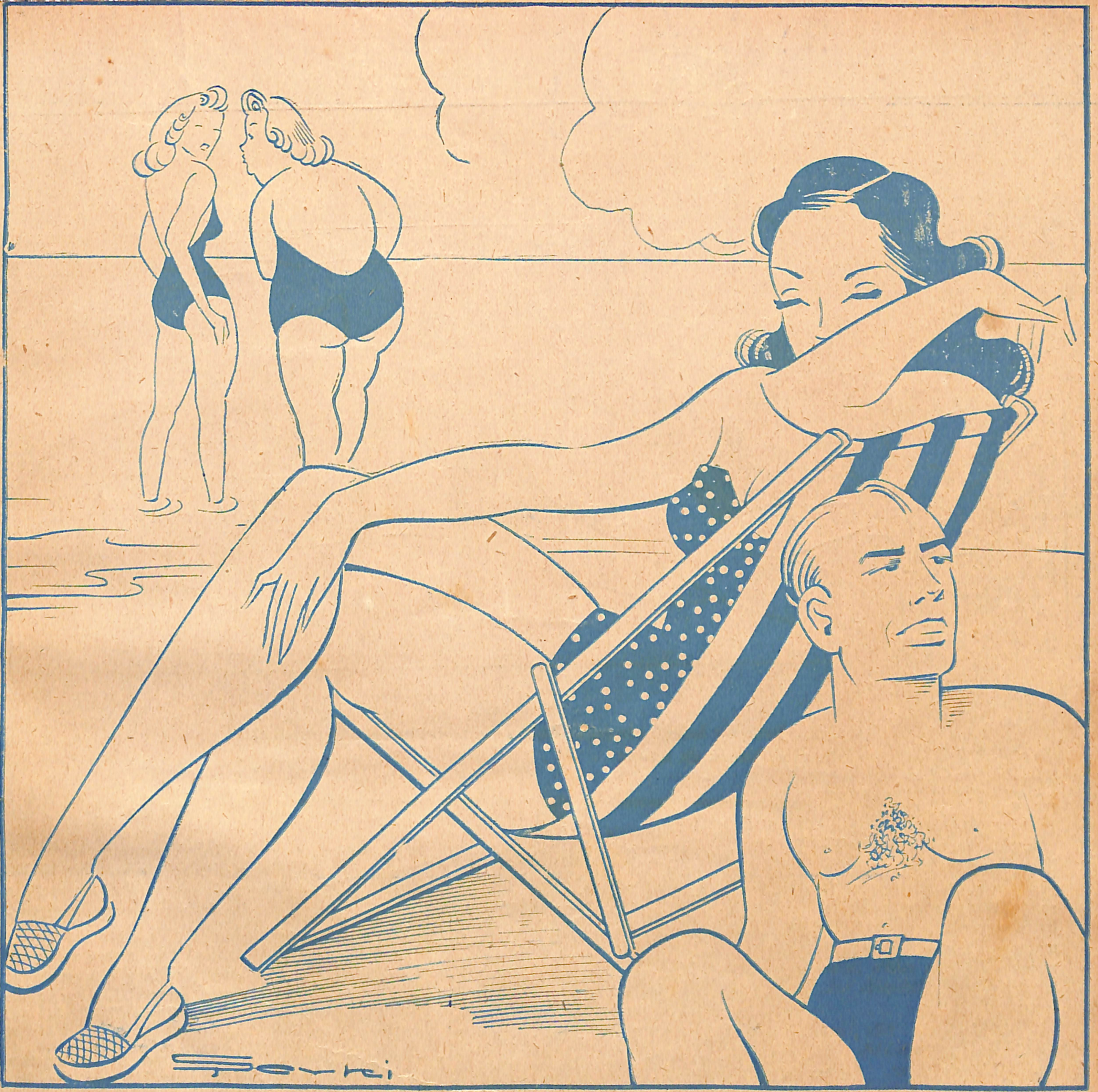

Harb — Başvekil hazretlerine biraz harp çalayım mı ?..
Saracoğlu — Zahmet etme.. Beş yıldır hep aynı nağmeyi dinliyorum !

ÇAMLIKTA

Şakakları terlemiş, öğle üstü sıcakta,
Uyuyordu çamlara baglanmış bir hamakta.
İstedim yanağından öpmek de, koklamak da,
Uyuyordu çamlara bağlanmış bir hamakta !

Saçları dalga dalga bir ışık şelâlesi,
Sarmış esmer yüzünü pırıl pırıl hâlesi.
Ağzı, arzular dolu bir gönül piyalesi,
Uyuyordu çamlara bağlanmış bir hamakta

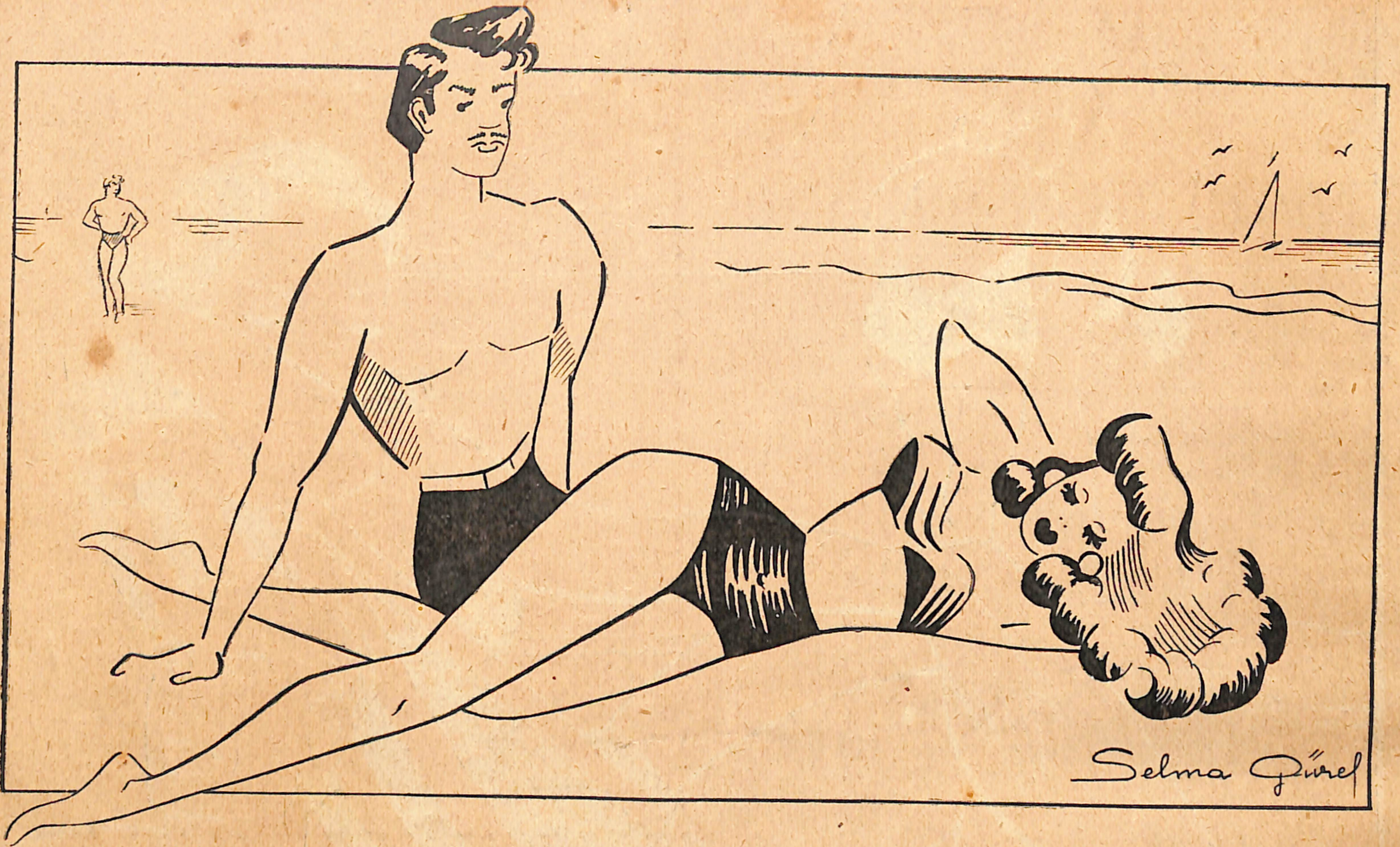
— Şaşılacak kız.. Arkasında hâlâ geçen seneki mayo...
— Asıl şaşılacak şey başka: Yanındaki de geçen seneki nişanlısı !

AZ UYKUSU

Yere düşüvermişti küçücük iskarpini,
Baktım: Pembe tırnaklı ayağı mini mini !
Esen Ada rüzgârı ona söylerken ninni,
Uyuyordu çamlara bağlanmış bir hamakta !

Bir dakika göğsüme altın başı dayandı,
Bir ateşli buseyle dudaklarımız yandı,
Yanakları kızarmış, gerinerek uyandı,
Uyuyordu çamlara bağlanmış bir hamakta !

ADALI

— Peki, beni bu kadar sevdiğin halde niçin ayrılmak istiyorsun ?...
— İlk nişanlımsın da ondan !..

Ferahlık

Geçenlerde bir İzmir yolculuğu yapan Mahmet Baler, büyük bir gazinoda, yemekten sonra arkadaşlarının kahve falına bakıyordu. Uzaktaki bir masadan sürekli kahkahaları merakla dinleyen şehrin tanınmış bir zengini, Mahmuda yaklaştı:

— Bendeniz de fala pek meraklıyım.. Bugünlerde de mühim bir işim var.. Acaba benim de falıma bakmak ilûtfunda bulunur musunuz?

Mahmut Baler, bu terbiyeli ricayı nezaketle kabul etti:

— Hayhay efendim, lûtfediniz fincanınızı...

Bütün sofradakiler dikkat kesilmiş, Mahmudun ne muzipl̇ik yapacağını bekliyordular.

Baler, kahve telvesine derin derin baktıktan sonra:

— Beyefendi, dedi, size pek yakın bir yol görünüyor..

— Ferahlayacağım demek?.

— Evet, ferahlayacaksınız..

— Acaba nereye gideceğim?

Bal Mahmut, bütün lokantayı kahkahalarla sarsan bir kelime ile cevap verdi:

— Helâya!..

Harb ilâhı kimya tecrübeleri yapıyor !

Vasiyet

Italyan generallerinden biri, günlerden birinde bir bölüğü teftiş eder. Dakikalar geçtikçe bölük hoş olmıyan durumlarla karşılaşır.

Nihayet bir zaman sonra her hangi bir kesimde tutunma yaparlar. General kan ter içinde kalan yüzbaşıya başka bir durum tevcih eder:

— Bakınız şu istikametten mukavemet hattınıza beş kadar tank taarruza geçti.

— Evet generalim.

— Soldaki tepeden de, iyice belli olmuyor, galiba bir bölükten fazla piyade taarruza geçti. Sağ taraftaki tepeden de bir suvari bölüğü taarruz yapıyor. Ateş himayeleri dehşet verici... Üzerinizde de yedi kadar tayyare uçmakta..

— ....!

— Ne yaparsın?

Yüzbaşı başını şöyle bir geriye çevirerek takım subayına acı bir çığlık savurur:

— Teğmen Alberto!.. Ben vuruldum!.. Sen benim vekilimsin!..

OLAYLAR ALAYLAR

Meşhedî Sıtmalı

Meşhedi ile benim Kasım Anber nâmında müşterek bir dostumuz vardır. İyi görüşürüz. Bu adam, bundan bir kaç ay evvel ticaret için Anadoluya gitmiş ve uzunca müddet orada kalmıştı. Geçenlerde döndüğünü haber alıp ziyaretine gitmek istedik.

Pazar sabahı, Meşhedi Cafere uğradım, onu aldım birlikte Kasım Anberin oturduğu Valide hanına gittik.

Kasım Anber, duvarları kâmilen halılarla bezenmiş odasında, yere bağdaş kurmuş, yanında semaveri ve nargilesinin her tarafı kaplayan mavi duman dalgaları arasında bazı eski kitaplarda resimleri görülen sihirbazlar gibi yarı uyur, yarı uyanık oturuyordu. Bizi görür görmez derecesiz sevindi:

— Vay Meşhedi gardaş! Vay can-ı men! Hay Çekirge dadaş!.. Menim dadaşım hardasen-. Nicesen? Beyle gel, danışalım...

İkimize de yanıbaşında yer verdi, elimize birer kadeh çay tutuşturdu ve konuşmağa başladık. Kasım Anber evvelâ sattığı çuvallardan satın aldığı boş gaz tenekelerden, kârından, zazarından uzun uzadıya bahsetti. Sonra, kendisine: "Anadoluda ne var, ne yok?„ diye sordum.

— Heç! dedi, yahşilik.. Her taraf, gül gülüstandı. Hemmisi çöylüler çalışıp, bisyar gazanüpdılar. Pul dinar çohdu.

— Oh.. Oh!. Allah daha ziyade etsin. Sen nereleri dolaştın bakayım?

— Sabanca, Addapazarı, Ezmit, Yennişehir, İnecöl, Bursa, hemmin dolanmişem..

— Bu yerlerden hangisini beğendin?

— Hemmisin beğenmişem. İlle Bursa, yemyeeeeşil baharistan kimmiydi.

— Bu gezdiğin yerlerin havasını, suyunu nasıl buldun?

— İlle bazı yerlerde hava ağırdı. Eyle çöylerden geçmişemkin, hestelıhtan öddüm gop muştu.

Öteden, Meşhedi atılıp sordu:

— Ne kimmin hastalık?. Gorila (kolera) dı?.

— Yoh! Sıtma!

— Sıtma?!

— Beli!

— Sıtma nemene şeydi?

— Hasta önce sovuh hissedip üşiyir, sorna vücudinne isicahlıh gelip ille yanuptur, Amma, göresen Meşhedi Mirza, sovuh olanda nice ditretüpdir?!.

— Çoh ditrer, he?!

— Ne diyersen? Eylekin, tâb-ü tüvanı çesilir.

Meşhedi düşündü, düşündü.. Nihayet:

— Bu hastalık bir şey değildi! dedi.

Ve gerek benim, gerek Kasım Anberin, hayretle kendi yüzüne baktığımızı görünce, iddiasını şöylece izah etti:

— Özüm, bir dafe bizim memleçette beyle hasta olup, iki ay ditremişem.. İylekin, her ditreyende ahali zelzele olduğun zannedip dağlara gaçt 'ar, ağa?

Ercüment Ekrem Talu

— Keratayı otobüs gibi sarsacağım, tramvay gibi ezeceğim, otomobil gibi çiğneyeceğim...

— Eh, oldu olacak, bari kasap gibi de yüzüver !..

Gazetelerden: Kuzu eti kara borsada...

— Bak, altı ayaklı bir kuzu doğmuş...

— Ne yapsın zavallı ?.. Celeplerin elinden kaçıp kurtulmak için dört ayak yetmiyor ki !..

●

Lüks

Bayraklıda bir fincan sade kahve ile safrasını bastıran Bay Abdülkadir Şemin garsona sordu :

— Kaç kuruş ?

— Yirmi beş...

— Neden ?.. Ötekilerde on beş kuruş !

Garson gülümsedi :

— Bilmiyor musunuz bayım ?.. Bu lüks vapur !

— Kuzum, gelin, burada banyo edelim!

— A... A... Olmaz!

— Niçin olmasın kardeşim.. Ötede herkesin arasında kalabalıkta daha mı iyi?. Bakın, hem deniz tertemiz..

— Yavrum, insan taşların üstünde kayar.. Belki ayağınızı midye kabuğu falan da keser.. Yahut yengeç mengeç vardır..

— Canım, sanki deniz ayakkabılarımız yokmuş gibi söylüyorsun!.

— Vallahi siz bilirsiniz, bana göre hava hoş!..

Dört genç kızdılar: Melâhat, Nihal, Sebahat, Şükriye.. Liseyi bu yıl bitirmişlerdi. Ailelerinden bir erkeğin, yahut rasgele bir delikanlının arkadaşlığına ihtiyaç duymadan haftalardanberi gezip tozuyorlardı. O gün de denize girmek için Florya plâjına gitmek niyetinde idiler. Fakat Küçükçekmecede trenden iner inmez, evvelâ serbestçe bir nefes almak için tenha kıyıya inmişlerdi. Plâja kadar uzanmadan oracıkta banyo yapmayı ilk teklif eden Nihal olmuştu. İçlerinde en güzel, en paralı ve neticede de en ziyade sözü geçen Nihaldi. Onun için hatırını kıramadılar.

Dört kız soyununca Nihalin üstünlüğü daha ziyade arttı. Melâhatın şişman karnı siyah mayodan bıllık bıllık taşıyordu. Kuru ve esmer Sebahat tıpkı Hind fakirleri gibi aşağı yukarı dolaşıyordu.

Şükrüiyenin boyu çok kısa, burnu yamyassı idi. Bunların arasında Nihal süzgün vücudü, ince beli, dalgın gözleriyle masallardaki deniz kızları gibi görünüyordu.

Sanki tabiat ailelerini ve servetlerini de güzelliklerine bakıp taksim etmişti. Melâhatın babası memur, Sabahatinki öğretmendi. Şükriyeye büyük annesi bakıyordu. Halbuki Nihal başlı başına varidat sahibi bir kızdı. Altı apartmanın anahtarını tek avucunun içinde toplayabilecek kadar bir kazanç temin etmiş olan babası öldüğü vakit bütün varını yoğunu ona bırakmıştı.

⁂

— Yoo.. Nihal, böyle şaka olmaz.. Vallahi buğulacağım...

— Anneciğim!..

— Kız, ben senin gibi yüzme bilmiyorum, beni açıklara çekip götürme!

Bütün bu şikâyetler Nihaldendi. Onlara nasıl karada sataşıp takılıyorsa denizde de yakalarını bırakmıyordu.

— Nihal'in hakkı varmış.. Burası plâjdan daha güzel.. Kumu azıcık daha ince olsa Kilyos kıyılarını andıracak!

— Taşlar, uzaktan yosunlu gibi duruyordu amma, insanın hiç ayağı kaymıyor..

Dört genç kız mayolarının paçalarını aşağıya çekerek, saçlarının sularını akıtmıya çalışarak havlularına sarınmak için koştular. Biraz sonra siyah, kocaman kapıyı siper almışlar giyiniyorlardı.

— A.. A.. Kombinezonum nerede? Bana bakın, Allah aşkına şaka yapmayın!

— Vallahi biz görmedik.. Denize seninle beraber girdik, beraber çıktık!

— Peki, sizinkiler yerinde değil mi?

— Evet..

— Ayakkablarım, elbisem, her şeyim duruyor.. Hırsız, sade kombinezonum için mi gelmiş..

— Nihal, biz denizde iken şu ilerideki köşede bir otomobil duruyordu. Muhakkak kombinezonu onun içindekiler almıştır.

— Kombinezon çalmıya tenezzül eden hırsız hiç otomobille gezer mi?

— Bakalım hırsız mı?

— Bereket versin, adam yine insaflı imiş, ya elbisemi almış olsaydı, kombinezonla nasıl dönecektim..

⁂

Ertesi gün bütün gazetelerde şöyle bir ilân vardı:

"Dün Küçükçekmecede bir kombinezon bulunmuştur. Sahibinin, bizzat Beyoğlunda İskenderiye hanında 60 numaraya müracaatı.,,

Bu satırları, bir çoklariyle beraber Nihal de okumuştu. Önce tereddüt etti. Sonra düşündü. Demek, bu genç her kimse kendine öyle güveniyordu ki ilâna "sahibinin bizzat müracaatı,, gibi küstahça bir kayıt koymuştu. Şüphesiz, denize girerlerken onları gözetlemiş, sarf bu maksatla kombinezonu aşırmıştı.

Eh.. Nihalin de evlenme zamanı gelmiş sayılabilirdi. İyi bir parti ise niçin kaçırsın?

⁂

İskenderiye hanı, 60 numara...

— Kombinezon ilânını gazeteye siz mi verdiniz efendim..

— Avet, ben verdi, küşük hanım.. Gördüm sizi orada denize girerken, can ve gönülden âşık oldi. Boyle bir hile tertip etti.

Eyvah, Nihal oraya ne hulyalarla gelmiş, karşısına kim çıkmıştı. Gözlüklü, kır saçlı, değnek gibi bir Mısırlı..

— Niçin, duşundu kızım.. Bakma sen, ben biraz ihtiyar amma, vallahi elâzim para şok!..

O zaman, Nihalin yüzünden hafif bir gülümsemenin ve gözlerinden kurnazca bir parıltının serpintileri geçti:

— Beyefendi, dedi, annem çok memnun olacak..

— Demek valide hanım efendi de razı..

— Zavallı altı senedir dul.. Ne zaman danberidir şöyle yaşlı başlı biri çıksa da evlensem deyip duruyordu.

— Velâkin onun dulluk, evlilik bu işde ne taallûk var kuşuk hânım?..

— Tabiî beyefendi, o gün denize gelirken aceleyle yanlış kombinezon giymişim.. Sizin alıp sakladığınız onunki idi.. Yalnız annem biraz rahatsız olduğu için kendi gelemedi, vekil olarak beni gönderdi!

Ahmet Hidayet REEL

KUŞLU NALIN

Tefrika No. 21

Yazan: **Hikmet Feridun ES**

Bir gün Ahmet Esrarî de ressam Nuhla Küçük Şekerin çalıştığı odaya girmek gaf. letini göstermişti. Akşam güneşinin kızıllığı içinde Küçük Şekerin kürklerin koynundaki vücudünü görmek bile Ahmet Esrarînin başını döndürdü. Ve kendini hemen dışarıya attı.

Onun odadan çıkışındaki çocukça telâş ressamı kahkahalarla güldürmüştü. Fakat o gece konağın bahçesinde Ahmet Esrarî ressama:

— Telâşımı af buyurunuz üstat... Bunca hayatımda gördüğüm ilk üryan kadındır!..

Sözü üzerine Nuh ona hak verdi.

Ahmet Esrarî, artık akşamları erkenden odasına çekiliyor ve demleniyor.. Hattâ bazan onun duvarlara çarpa çarpa merdivenlerden indiğini görenler bile oluyordu.

Kendisinin bu hallerine biraderi Kuşbaz Şemsi efendi pek müteessirdi. Kardeşine arasıra nasihat vermekten geri kalmıyordu. Fakat kim dinler ki!. Ahmet Esrarînin hayatında müthiş bir fırtına başlamıştı. Bazan yazmakta olduğu levhaların başına sarhoş oturduğu da oluyordu. Elleri titriyor ve hatalar yapıyordu. Hattâ arapça bir levhanın içine hiç münasebeti yokken "Şeker,, kelimesini de karıştırmıştı. Meşhur hattatın bu hali kuşbazın yüreğini parçalıyordu. Gerçi kuşbaz Şemsi Efendi de Küçük Şekerin ne kadar başdöndürücü bir varlık olduğunu bilmiyor değildi.

Lâkin buna rağmen biraderinin bu hale gelmesine de yine hayret etmekten kendini alamıyordu.

Ahmet Esrarî'nin Şekere karşı vaziyeti de değişmişti. Eski sessiz ve yumuşak adam değildi artık... Daima sitemkâr, hattâ bazan da mütecavizdi..

Tenhada karşılaştıkları zaman ona bir kere "hain!..,, demişti. Bir sıcak günde de bütün konakta ikisi tek başlarına kaldıkları zaman onun en aşağıda, mutfakta kuyudan soğuk su çekip döktüğünü görmüştü.

Küçük Şeker mutfak kapısında Ahmet Esrarî'yi farkedince yırtık havlulara sarınıp odasına kaçmıştı.

Biraz sonra da Ahmet Esrarî, Şekerin kapalı kapısının eşiği dibine başını koyarak:

— Beni çıldırtmak mı istiyorsun güzel iblise!..

Diye inim inim inlemişti.

Ahmet Esrarî'nin bütün rahatı kaçmıştı. Her şeyden bir mâna çıkarıyordu. Meselâ sabahleyin Körpe Recepte Küçük Şeker tahta parçalarını toplayıp, dibi kapkara isli teneke ile bahçede su ısıtıp yıkanmağa kalksalar bundan bile sinirleniyor, bütün gün konakta balmumundan bir çehre ile dolaşıyordu. Geceleri yanık yanık şarkı söylüyordu.

İşte bu sıralarda idi. Bir akşam üstü Körpe Recep eve telâşla geldi. Küçük Şekeri odanın bir köşesine çekip ona şunları söyledi:

— Bana bak Şeker... Sözlerime iyice kulak ver!.. Senin ihtiyarın parasından vazgeçtik amma ona şu möhürün aynini kazdırabilir misin?.. Bundan haber ver.. Para da bu, pul da bu!..

Böyle söyliyerek Şekere bir mühür nümunesi verdi. Bunda "Kırıkmusluk mahallesi heyeti ihtiyariyesi,, yazılı idi.

Şeker mühürü anlamayan bakışlarla tetkik ederken Körpe Recep:

— Bak bunu yaptırırsan artık sana para lâfı etmem... Ne yap yap, ihtiyara bu mühürü kazıt.. Zaten bunu da o yapmış, bir aynını daha kazıyacak, işte bu kadar..

⁂

Ertesi günü Körpe Recep Küçük Şekeri Sahaflar çarşısının kapısına kadar getirdi. Ahmet Esrarînin dükkânını tarif etti. Kendisi ayrıldı, gitti.

Şeker, tozlu asma yapraklarının tavan tuttuğu Sahaflar çarşısında korkak adımlarla ilerledi. Çardağın yerleri kaplayan gölgeden tentenesi içinden süzüldü.

İşte mühürler, akik, mercan, zebercet yüzükler içinde, Ahmet Esrarî küçücük dükkânında, yer minderi üstünde oturuyordu. Dalgındı. Gözlük üstüne gözlük takmış, bir tahtanın içine soktuğu mühürü kazımakla meşguldü.

Küçük Şeker buralara kadar geldiğine bin pişmandı. Keşke ne istediğini evde söyleseydi.

Lâkin on gündenberi Ahmet Esrarî konağa gelmiyordu. Dükkânda veya dostlarında yatıyordu. Konaktan, Şekerden kaçar gibi bir hali vardı.

Genç kadın uzaktan baktı. Bu on gün içinde Ahmet Esrarî büsbütün süzülmüş, mavi gözleri büyümüş, âdeta hayalleşmişti!

Küçük Şeker dükkânın önünde durdu. Ve yavaşça:

— Efendi baba!.. dedi.

Onu her zaman, genç olmasına rağmen, sakalı bulunduğu için böyle çağırırdı.

Ahmet Esrarî Küçük Şekerin sesini işitir işitmez âdeta yerinden sıçradı. Elindeki mühür kaydı ve hayran bakışlarla mıraldandı:

— Şeker!..

Gökyüzünü andıran gözleri bir hayali kaçırmaktan çekiniyormuş gibi âdeta korku içinde bakıyordu.

— Gel otur!.. diye yanında yer gösterdi. Küçük Şeker sokaktan çok yüksekte olan dükkâna çıktı. İçeri girdi. Esrarînin yanına oturdu. Gül ve öd ağacı kokan hat üstadı şimdi bir rüyanın içinde gibi idi.

Şeker:

— Merak ettik, on gündenberi nerelerdesiniz?.. Dedi.

Ahmet Esrarî ses çıkarmadan ve hiç cevap vermeden onun yüzüne bakıyordu. Yalnız Şeker konuştu, konuştu. Nihayet koynundan mühürü çıkardı ve maksadını kırık kelimelerle dili dolaşarak anlattı.

İşte o zaman, sanatını hiç bir şerre âlet etmek istemiyen Ahmet Esrarî derin bir tevekkülle boynunu büktü. Küçük bir mukavemet göstermeden sordu:

— Sen istiyorsun, değil mi Şeker?.. Peki senin için her şeyimi feda edebilirim.

Ve böyle söyliyerek Mevlânanın bir beytini okudu. Şeker bunlardan hiç bir şey anlamadı. Lâkin sakallının bu işe bu kadar çabuk razı oluşuna şaştı kaldı. Ve sevindi de... Çünkü kimbilir akşama Körpe Recep ne kadar memnun olacaktı! Şeker dükkândan çıkarken, Ahmet Esrarî:

— Bir saate kadar ben mühürü kazır, getiririm!... dedi.

Sesinde kendini feda edişinin ezintisi vardı. Küçük Şeker:

(Lütfen sayfayı çeviriniz)

— Geç kalma e mi.. dedi.

Sonra durdu ve ilâve etti:

— Recep bu akşam geç gelecek... Evde kimse yok!...

Gökyüzü kadar derin ve mavi gözler, Küçük Şekerin kapkara gözlerine çevrildi.

Bu kara gözlerde yapacağı büyük günahın karanlığı vardı. Hattat bir saat sonra yalnız mühürü değil, Küçük Şekere zebercet bir yüzük de götürüyordu...

*
**

Polis, bir çok sahtekârlıkların yapıldığı sahte mühürün büyük hat üstadının elinden çıktığını anlayınca pek şaşırdı. Ahmet Esrarî yakalandı. Fakat yapılan isticvabında suç ortakları hakkında hiç bir şey söylemediği için hükmü yalnız kendi yedi. Ve 15 sene müddetle hapse atıldı!

Çocuk bakışlı büyük sanatkârın bu dehşetli sahtekârlıkla alâkası herkeste derin bir hayret uyandırdı.

Küçük Şeker her hafta cumartesileri muntazaman onu hapishanede ziyaret ediyordu.

Ahmet Esrarî, yüzüne çöken derin tevekkül ifadesi içinde sadece cumartesileri için yaşamakta idi.

Mühür elden gittikten sonra Körpe Recep yine parasız kalmıştı.

Bir gün ressam Nuhun, tablo için Şekerin altına serdiği ve üstüne koyduğu kürkleri çalıp sattı. Bereket eser bitmek üzere idi.

Kürklerin satılmasını, belki kuşbaz Şemsi efendi bir mesele haline sokabilirdi. Fakat Ahmet Esrarî hapishaneden yazdığı bir mektupla kardeşini bundan kat'î surette menetti.

Körpe para bulmak için Küçük Şekere şimdi de Kuşbazı sızdırmasını söylüyordu.

Lâkin Şemsi efendi isketelerinin, kanaryelerinin, sakalarının, ispinozlarının sevgisinden başka bir şey tanımıyordu.

Yalnız Küçük Şekere acıyor, zaman zaman ona:

— Kızım bu herif seni uçurumlara sürükliyecek!.. Sen bu sevdadan vazgeç!.. Tarzında nasihatler ediyordu. Ara sıra şiddetli dayaklar yedikçe Şemsi efendi, Şekere büsbütün merhamet ediyor ve para bile veriyordu.

Lâkin bütün bunlar Recebin kumarına yetişmiyen pek küçük şeylerdi. O kuşbazın sandıktaki altınla dolu kemerini istiyordu.

Recep bir gece gayet güzel bir rakı sofrası hazırlattı. Buraya kuşbazı da çağırdı. Şemsi efendi hayatında içtiği günleri sayabilirdi. O kadar azdı.

Ve içmek istemezdi de... Çünkü ispirto onu pek değiştirirdi. Lâkin bu gece Şeker o kadar ısrar etmişti ki.. Üstelik kadehleri de o dolduruyordu!

— Arkası var —

Meliha Gökçen

— *Başı 7 inci sayfada* —

şındaki hassasiyet, artistin sorularımıza verdiği cevaplarda yaşıyor:

— Çocukluk ve okul hayatınız nasıl geçti, anlatır mısınız?

— Çamlıca'da doğdum. Çocukluğumun yarısı İstanbulda, yarısı da Bursa'da şehirden uzak pastoral bir hayat içinde geçti. İlk tahsilime Bursada başladım, İstanbul 13 üncü mektepte bitirdim. Doğduğum şehre döndüğüm zaman vahşi bir çocuktum. Hattâ Cumhuriyet lisesinde okurken arkadaşlarım bana "Dağları bekliyen kız!„ diye ad takmışlardı. İçimde tabiata karşı sonsuz bir sevgi duyuyordum. Mektep tatil olunca Bursa'ya döner, buzlu pınar başlarında dolaşırdım. Bugün bile oraların hasretini vekiyorum.

— İlk sanat heyecanını ne vesileyle, nasıl duydunuz?

— Orta mektebi bitirirken verdiğimiz bir temsilde... Heyecandan bütün piyesi karmakarışık ettiğimi, eserin muvaffakıyetsizliğe uğramasına sebep olduğumu sanarak utançla sahneden çıktım. Kuliste ağlamağa başladım. Perde kapanıp da arkadaşlarım beni hararetle tebrik edince kederimle sevincim birbirine karıştı, tatlı bir heyecan duydum. Fakat en şiddetli yürek çarpıntısını Konservatuvarın ilk temsili olan (Gülünç Kibarlar) daki rolümde hissettim..

— Tiyatro... Bu kelime küçüklüğünüzdenberi hayalinizde ne canlandırdı, size şimdi neler ilham ediyor?

— Güçüklüğümde bazı mektep piyesleri okudum. Pek nadir olarak da Anadoluyu dolaşan tulûat kumpanyalarını gördüm. Okuduklarımla gördüklerim birbirine uymadığı için, kafamda bir tiyatro mefhumu uyanmıyordu.

— Sanatınızda yükselmek için prensiplerinizi, düşüncelerinizi öğrenebilir miyim?

— Sanatımda yükselmek için evvelâ — eğer tabiat bana bir kabiliyet vermişse — onu mükemmel bir hale sokmak isterim. Bunun için de faydalı olanları almak, zararlı olanlardan sakınmak gibi bir mücadele halinde bulunmalıyım. Bir kere, bütün bilgilere

Çocuk, Sinema, Sokak

— *Başı 5 inci sayfada* —

napeye oturmuş.. İki yanına iki bayan almış.. Biri sarı saçlı, biri kara saçlı... İkisini de bellerinden yakalamış... Bana çocuk diye aldırmadılar... Ben de taşlarla oynuyor gibi yaparak iyice onları seyrettim... Bak sana anlatayım.

Küçük tekrar ağzını kardeşinin kulağına yapıştırır, yavaş sesle anlatmağa başlar.

Büyük ikide birde: — Ne yalan söyliyeyim biz bunu görmedik, der ve iki çocuk kendilerini tutamıyarak okadar gülerler ki bay içeriden:

— O ne o? Siz daha yatmadınız mı? Şimdi yanınıza geliyorum ha... diye bağırır.

Çocuklar birdenbire seslerini keserek yorganın altına girerler.

Reşat Nuri Güntekin

---

titiz bir alâka göstermek, insan ruhunu kavramak, görgülü olmak ve bilhassa ölürcesine çalışmak... Sonra herhangi bir muvaffakıyetsizlikten kırılmamak. Zira muvaffakıyetsizlik ancak istidatsızları öldürür kanaatindeyim.

— Sahnede kaç yaşınıza kadar çalışmak isterdiniz?

— Sıhhatte oldukça sahneden ayrılmak istemem. Ben, hayatımı sanatıma bağladım..

— Sahnenin sizi en çok çeken tarafı nedir?

— Her yeni eserde bir yeni insan yaratmanın lezzeti olacak. Hiç bir şey düşünmeden mesleğimi seviyorum..

— Konservatuvar haricinde meşgul olduğunuz sporlar var mıdır?

— Konservatuvarda talebe iken ritmik, akrobasi, eskrim, bilhassa deniz kampı yaptığımızda yüzme gibi sporları çok severdim. Şimdi de seviyorum, maalesef yürüyüşten başka sporla meşgul olamıyorum.

— Sizce, bir tiyatro nasıl yükselir?..

— Bütün teknik vasıtalarla mücehhez bir sahnede ve anlayan bir kalabalık huzurunda her gece imtihan vererek!..

— Kadın artistlerimizden en çok beğendiğiniz kimdir?

— Tekrar sahneye döndüğünü duyarak sevindiğim sanatkâr Cahide en fazla sevdiğim kadın sanatkârlarımızdandır.

İbrahim Delideniz

Güler Yüzler!

— Bana, senin yüzün hiç gülmez diyenler, hele şu 30 ağustosa kadar sabretsinler bakalım.. Talihim bir gülerse, yüzümün gülüp gülmediğini görürler!

Millî Piyango

yalnız millî kuvvetimizin değil, şahsî saadetimizin de kaynağıdır!

DOST Görünen Düşman!

3 Dâhinin 3 Hikâyesi

YAZANLAR:

1 — Tarih babası: HERODOT
2 — Hint Filozofu: BEYDEBA
3 — Türk Filozofu: MEVLANA CELALETTİNİ RUMİ

İngilizceden, Arapçadan, Farsçadan Türkçeye çeviren:

Ömer Rıza Doğrul

Bugün çıktı

Fiyatı 75 Kuruş

ADEMİ İKTİDAR
ve
BELGEVŞEKLİĞİNE KARŞI
HORMOBİN
Her Eczanede bulunur
P. K. 1255
Reçete ile satılır.

Yavrunun kuvvetli, sağlam olmasını, neşeli büyümesini istersen

FASFOTİN NECATİ

Yedir

Vitamini bol, kalorisi fazla bu kıymetli bebek gıdasını miniminilere mutlaka yediriniz.

Bahçekapı: SALİH NECATİ

7000 SENE EVVEL

Meşur âlimlerden Dr. Huber, biranın tarihi hakkında yazdığı bir eserde, milâttan 5-6000 sene kadar evvel başlıyan Keldanî medeniyetinde biranın büyük bir yeri olduğunu söylemektedir. Bazan yalnız arpadan, bazan da arpa ve baharattan imal edilen biranın kadınlar ve işçiler tarafından çok içildiğini yine bu âlim anlatmaktadır. Yapılan bir hafriyatta bulunan on mezarın, bira imalâtını gösteren kabartmalarla tezyin edildiği ve kabartmalar yanyana getirilince imalâtın bariz bir surette görüldüğü de aynı âlim tarafından nakledilmektedir.

BU GÜN İÇİLEN BİRANIN 7000 SENELİK MAZİSİ VARDIR
Bira besler, serinletir, neşe verir

Sahibi: Yusuf Ziya ORTAÇ

Basıldığı yer: Istanbul Halk matbaası

DÜNYA KARİKATÜRLERİ

At — Zavallı... bukadar koşmak için kim bilir nekadar kırbaç yemiştir!

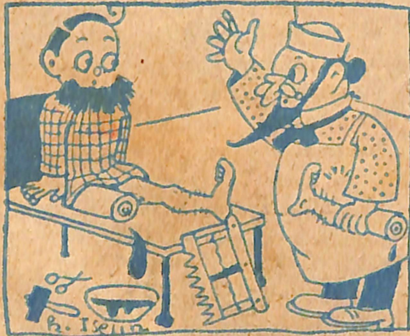
— Karikatürünüz tuhaf değil, altındaki mevzu da tuhaf değil... Üstelik üç tane de imlâ yanlışı var...

— İşte bu tuhaf ya !..

— Ne güzel şarkı değil mi ?..

— Evet hiç işitilmiyor !

Operatör — Ne ?... kangren olan öteki bacağın mıydı ?... Ayol, kesmeden evvel niçin söylemedin?!

— Maşallah, ne güzel çocuğunuz var...

— Pek beğendinizse size vereyim !

— Aşkımın delili mi ?.. Dün sizinle dans ettim ya...

— Bu bir delil olabilir mi ?..

— Elbet... O kadar fena dans ediyorsunuz ki !...